

Til: Olje- og energidepartementet v/ politisk ledelse

Fylkeskommunal medvirkning til konsesjonsprosessen for vindkraft

Samarbeidende Kraftfylke (Kraftfylka) er en interesseforening for fylkeskommunene Innlandet, Vestfold og Telemark, Agder, Rogaland, Vestland, Nordland og Troms og Finnmark.

Kraftfylka ønsker velkommen regjeringens arbeid med en stortingsmelding om konsesjonsprosessen for vindkraft. Den store motstanden mot vindkraft gjør at det er god grunn til å se på konsesjonsprosessene. Det er også viktig med økt involvering og forankring hos lokale og regionale myndigheter for å sikre større aksept for vindkraftutbygginger. Fylkeskommunene samarbeider tett med kommunene og har god kunnskap om lokale og regionale forhold som er relevante for denne typen prosesser.

Vi støtter derfor fullt opp om NVEs forslag om regionvis konsesjonsbehandling, forutsatt at fylkeskommunene får en reell mulighet til å bidra politisk til utfallet. I den forbindelse oversender vi en rapport skrevet av Thema Consulting, på oppdrag av Kraftfylka (vedlagt). Rapporten identifiserer en del konkrete forslag til hvordan fylkeskommunene kan involveres bedre, og vi mener dette er gode tiltak som alle kan vurderes. Forslagene er basert på intervjuer med representanter fra fylkeskommuner.

Vi har også gjort noen ytterligere vurderinger, blant annet med hjelp fra advokatfirmaet DSA. I dette oversendelsesbrevet oppsummerer vi noen av de punktene vi mener departementet bør ta stilling til i stortingsmeldingen for å bedre regional involvering:

- Fylkeskommunene bør involveres så tidlig som mulig.
- Fylkeskommunen bør delta i NVEs arbeidsgruppe for behandling av saker i fylket.
- Regionale planer for vindkraft bør være basert på konkrete forslag til utbygginger i meldingsfasen.
- Naturressursskatten bør gjøres teknologinøytral og indeksreguleres for å sikre like og gode incentiver til vindkraftutbygging.
- Kraftfylka stiller seg til rådighet i forarbeidet med etablering av systemet for regional behandling.

Involvering

Fylkeskommunene må bli konsultert allerede i prosessen med å velge ut aktuelle fylker for regional konsesjonsbehandling. Med sin oversikt over hele regionen, vil fylkeskommunen ha innsikt i om forholdene ligger til rette for å gå i gang med utbyggingsprosesser i fylket.

Det bør være en representant fra fylkeskommunen i NVEs arbeidsgruppe for konsesjonsbehandling i det enkelte fylket. Gjennom deltakelse i gruppen, vil fylkeskommunen kunne bidra direkte med faglige innspill og informasjon om regionale og lokale forhold.

Fylkeskommunens deltakelse i arbeidsgruppen, må kunne skje uavhengig av fylkeskommunens rolle som høringsinstans i konsesjonsprosessen. For å unngå en eventuell rolleblanding eller

inhabilitetsproblematikk, bør fylkeskommunens representant i arbeidsgruppen være oppnevnt fra administrasjonen. Fylkestinget skal stå fritt i sin politiske behandling av regionale planer og ved vurderingen av hvert enkelt prosjekt.

Fylkeskommunene må involveres i utformingen av utredningsprogram for de prosjektene som tas videre fra meldingsfasen. Denne rollen bør fylkeskommunene ha, siden de sitter på relevant regional kunnskap og har kompetanse på å utarbeide utredningsprogrammer for blant annet veianlegg.

Kraftfylka vil gjerne bidra i ulike deler av prosessen. Dette gjelder for eksempel med deltagelse i forarbeidet for etableringen av et regionalt konsesjonssystem, og ved utarbeidelsen av regionale veiledere.

Regional planlegging

Det bør legges opp til en regional planprosess for vindkraft, basert på de meldingene NVE mottar i initiativfasen. Dette betyr at det bør gjøres en vurdering av konkrete, foreslåtte vindkraftprosjekter. Den regionale planprosessen skal så ferdigstilles før en endelig beslutning om konsesjonstildeling tas av NVE, slik at vurderingene fra den regionale planprosessen kan tas med i NVEs beslutningsgrunnlag.

Dette betyr ikke at fylkeskommunen bør utsette eller la være å planlegge for vindkraftutbygging i sitt fylke på generelt grunnlag. Gjennom arbeidet med regional planstrategi, jf. plan- og bygningsloven §§ 7-1 og 7-2, har fylkeskommunen anledning til å gi føringer for utbygging av vindkraftanlegg, herunder i hvilke områder utbygging kan være aktuelt. Ved å inkludere vindkraft i planstrategien og eventuelt ved utarbeidelse av regionale planer, får fylkeskommunen et aktivt forhold til kommende prosesser. Gjennom denne planprosessen kan fylkeskommunene se helhetlig på kraftsystemet i regionen og sette ulike former for energiproduksjon i sammenheng. På den måten tar fylkeskommunene en viktig rolle i omstillingen til fornybarsamfunnet.

Naturressursskatt

Naturen har en pris og motstanden mot prosjekter skyldes ofte mangel på lokal og regional økonomisk kompensasjon for å tilrettelegge for vindkraftutbygging i distriktet. Naturressursskatten ble innført i 1996, og gjelder kun større vannkraftproduksjon. Det var naturlig den gang, siden vannkraft da var det eneste økonomisk aktuelle utbyggingsalternativet. Teknologit utvikling har i de senere årene gjort vindkraft lønnsomt, og i årene framover vil vindkraft utgjøre en betydelig andel av ny kraftutbygging.

Gode vindressurser og teknologit utvikling gjør vindkraften svært konkurransedyktig i Norge. Likhetsprinsippet og hensynet til konkurranse taler for å innføre naturressursskatt på alle former for elektrisitetsproduksjon som innebærer bruk av naturressurser. Kraftfylka ønsker en posisjon i et eventuelt utvalg som skal utrede forbedringer i økonomiske rammevilkår for lokalsamfunnet ved vindkraftutbygginger.

Veileder og kunnskapsgrunnlag

NVE ønsker i henhold til punkt 3.7.2 i sitt forslag å utarbeide en veileder om planlegging og bygging av vindkraftverk. Fylkeskommunene bør involveres i utarbeidelsen av veilederen, siden det er fylkeskommunen som selv vet best hvilket behov for informasjon som finnes på dette forvaltningsnivået.

NVE skal også i henhold til punkt 3.7.3 lage et oppdatert kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraftverk. Fylkeskommunene bør få en formell rolle i oppdateringen av kunnskapsgrunnlaget. Dette vil være med å sikre at kunnskap om vindkraftverk blir samlet inn og holdt ved like i de forskjellige fylkeskommunene. Når flere forvaltningsnivåer bidrar til å forbedre og styrke beslutningsgrunnlaget, vil dette også kunne gi raskere prosesser, lavere konfliktnivå og færre misforståelser.

Veibygging

Fylkeskommunen må få en rolle i utredningsprogrammet hvis transport til vindkraftverket skal foregå via fylkeskommunale veier. Dette er i tråd med NVEs forslag i rapporten punkt 3.7.6 om at transportbehov for bygging av vindkraftverket, særlig veier og kaier, skal utredes bedre. Kraftfylka mener derfor at den aktuelle fylkeskommunen alltid skal konsulteres av konsesjonssøker og uttale seg til NVE når adkomst og transportvei skal prosjekteres og planlegges. All belastning på vei bør kartlegges i konsekvensutredningen, slik at også disse forhold kan tas i betraktning ved konsesjonsbehandlingen.

Siden vindkraftverk som regel bygges i områder med lite utbygget infrastruktur, kan det i tillegg til adkomstveier også være nødvendig å oppgradere kommunale og fylkeskommunale veier som allerede er bygget. Dette kan påføre fylkeskommunene vesentlige kostnader i tillegg til de vanlige samferdselsinvesteringene. Hvis vindkraftverket gjør det nødvendig å bygge nye løsninger for vei som går ut over den vanlige standarden for fylkesveier, så kan dette tilsi at konsesjonæren bør betale en andel av veiopparbeidelsen.

Klima- og arealregnskap

Konsekvensutredningen bør alltid inneholde en oversikt over endret arealbruk. Dette bør forelegges fylkeskommunen i konsesjonsprosessen, og fylkeskommunen bør uttale seg til konsesjonsmyndigheten om hvordan vindkraftverket virker inn på arealbruken innenfor hver kategori (skog, urskog, myr, spesielle biotoper etc.) og totalt sett på fylkeskommunens areal- og klimaregnskap.

Kraftfylka stiller gjerne på et møte i departementet for å utdype våre innspill til en bedre konsesjonsprosess for vindkraft.

Mvh,

.....
Aud Hove
Styrets leder

.....
Niklas Kalvø Tessem
Daglig leder